

แนวทางการตรวจวินิจฉัยและรักษา โรคมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี

บรรณาธิการ

■ อาคม ชัยวีระวัฒน์

■ เสาวคนธ์ ศุกรโยธิน

■ อาคม เชียรศิลป์

■ อีรุฒิ คุหะเปรมะ

สถาบันมะเร็งแห่งชาติ

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหนังสือ : แนวทางการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ISBN : 974-9770-95-1

ปีที่พิมพ์ : พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2549 จำนวน 1,000 เล่ม

พิมพ์ที่ : ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

สถานที่ติดต่อ : กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ

สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

268/1 ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ : 0-2354-7025 ต่อ 2205

โทรสาร : 0-2644-9097

สารบัญ

หน้า

● ชนิดของคำเอนำ (Categories of Consensus)	1
● มะเร็งตับ (Hepatocellular Carcinoma)	3
◆ แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดูแลรักษามะเร็งตับ	4
◆ แนวทางการตรวจคัดกรอง วินิจฉัยและรักษาผู้ป่วยมะเร็งตับ	8
◆ แนวทางในการรักษามะเร็งตับและการตรวจติดตาม	16
◆ แนวทางการใช้รังสีรักษาในมะเร็งตับ	24
◆ แนวทางการจัดระยะโรคมะเร็งตับ	27
● มะเร็งท่อน้ำดี (Cholangiocarcinoma)	31
◆ แผนภูมิแสดงแนวทางการดูแลรักษามะเร็งท่อน้ำดี	32
◆ แนวทางการตรวจคัดกรองและวินิจฉัยมะเร็งท่อน้ำดี	35
◆ แนวทางการรักษาและตรวจติดตามมะเร็งท่อน้ำดี	45
◆ แนวทางการรักษามะเร็งท่อน้ำดีผ่านกล้องส่องตรวจท่อน้ำดีและตับอ่อน	56
◆ แนวทางการรักษาด้วยเคมีบำบัดในมะเร็งท่อน้ำดี	63
◆ แนวทางการใช้รังสีรักษาในมะเร็งท่อน้ำดี	72
◆ แนวทางการจัดระยะโรคมะเร็งท่อน้ำดี	75
● การตรวจทางพยาธิวิทยาของเซลล์และชิ้นเนื้อมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี	79
◆ แผนภูมิแนวทางการเตรียมและการวินิจฉัยทางเซลล์พยาธิวิทยา	80
◆ แนวทางการวินิจฉัยมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดีจากสิ่งเจาะดูด	82
◆ แผนภูมิแนวทางการเตรียมและการวินิจฉัยทางเนื้อเยื่อพยาธิวิทยา	87
◆ แนวทางการตรวจชิ้นเนื้อผ่าตัดจากตับ	89
◆ แนวทางการรายงาน การวินิจฉัยมะเร็งตับปฐมภูมิจากชิ้นเนื้อ	96
● บทบาทรังสีวินิจฉัยและรังสีร่วมรักษากับมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี	102
● ภาคผนวก	111
◆ Child's Classification	112
◆ Performance status	113
◆ ขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำแนวทางการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี	114
● วิทยานิพนธ์: พู่ใจกำหนดหนังสือแนวทางการตรวจวินิจฉัยและรักษามะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี	115

คำนำ

มะเร็งตับเป็นมะเร็งที่พบบ่อยเป็นอันดับหนึ่ง และเป็นหนึ่งในโรคมะเร็งที่อยู่ในแผนการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งของประเทศไทย (National Cancer Control Program) ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางการตรวจวินิจฉัยและรักษาที่เหมาะสม สำหรับผู้ป่วยในประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านโรคมะเร็งตับ หลายสาขามาร่วมประชุมจัดทำแนวทางการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคมะเร็งตับ และมะเร็งท่อน้ำดี ซึ่งเป็นแนวทางที่จะให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งตับได้รับประโยชน์สูงสุด โดยไม่มีความประสงค์ให้ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงใดๆ ในทางกฎหมาย

สถาบันมะเร็งแห่งชาติมีหน้าที่รับผิดชอบการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งของประเทศไทย และเป็นกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งแห่งชาติ จึงทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการจัดทำแนวทางการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคมะเร็งตับ และมะเร็งท่อน้ำดี ได้ดำเนินการวางแผนการจัดทำแนวทางการตรวจวินิจฉัย และรักษาโรคมะเร็งตับ และมะเร็งท่อน้ำดี โดยเชิญประธานจากราชวิทยาลัยรังสีแพทย์ ราชวิทยาลัยพยาธิแพทย์ มะเร็งวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย ชมรมศัลยแพทย์มะเร็ง (ประเทศไทย) สมาคมรังสีรักษาและมะเร็งวิทยาแห่งประเทศไทย และสมาคมแพทย์ระบบทางเดินอาหารแห่งประเทศไทย ร่วมเป็นคณะกรรมการ และเนื่องจากองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว คณะผู้จัดทำ มีความเห็นว่าควรมีการทบทวน ปรับปรุงให้ทันสมัยเป็นระยะๆ

ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือแนวทางเล่มนี้ และคณะกรรมการยินดีรับคำวิจารณ์ต่างๆ ที่จะช่วยให้หนังสือได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข อันจะเป็นประโยชน์ในการตรวจวินิจฉัยและรักษาผู้ป่วยมะเร็งตับในประเทศไทยต่อไป

คณะกรรมการ

กรกฎาคม 2549